

Michael Katzschmann: Chrestomathia Nganasanica (2008)

Phonologie

Tab. 1 (S. 317)

Transkription kyrillischer Vokalgrapheme ⁴⁰													
Lat.		<i>a</i> ¹	<i>i</i> ¹ <i>a</i> ¹ <i>i</i> ¹ <i>a</i>	<i>ia</i> <i>ja</i>	<i>^ua/ua</i> ₊	<i>^ua</i> ⁺	<i>e</i> ³	<i>ə</i>	<i>i</i>	<i>j</i>	<i>o</i> ^{2/3}	<i>ü</i>	<i>u</i>
	kyrill.		-CV	CV-	CV-	-CV	CV-	-CV			CV-		
<i>d'</i>	ð	я	<i>ua</i> -	<i>ua</i> -	<i>юа</i>		<i>e</i>		<i>u</i>		ø/ë	<i>ю</i>	
<i>l'</i>	л	я	<i>ua</i> -	<i>ua</i> -	<i>юа</i>		<i>e</i>		<i>u</i>		ø/ë	<i>ю</i>	
<i>ń</i>	н	я	<i>ua</i> -	<i>ua</i> -	<i>юа</i>		<i>e</i>		<i>u</i>		ø/ë	<i>ю</i>	
<i>ś</i>	с	я	<i>ua</i> -	<i>ua</i> -	<i>юа</i>		<i>e</i>		<i>u</i>		ø/ë	<i>ю</i>	
<i>t'</i>	ч т	<i>a</i> я	<i>ua</i> -	<i>ua</i> -	<i>ya</i>		<i>e</i>		<i>u</i>		ø/ë	<i>y</i> <i>ю</i>	
<i>d</i>	ð	<i>a</i>	(<i>ia</i>) (?)	- <i>ыа</i>	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>i</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>
<i>l</i>	л	<i>a</i>	(<i>ia</i>) (?)	- <i>ыа</i>	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>i</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>
<i>n</i>	н	<i>a</i>	(<i>ia</i>) (ыа)	- <i>ыа</i>	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>i</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>
<i>s</i>	с	<i>a</i>	(<i>ia</i>) (?)	- <i>ыа</i>	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>i</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>
<i>t</i>	т	<i>a</i>	(<i>ia</i>)/я* (ыа)	- <i>ыа</i>	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>i</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>
<i>h</i>	х		(я)	- <i>ыа</i> **	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>u</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>
Übrige		<i>a</i>	(ыа)	<i>ыа</i>	<i>ya</i>		<i>e</i>	<i>ə</i>	<i>u</i>	<i>ы</i>	<i>o</i>	<i>ʏ/ÿ</i>	<i>y</i>

CV- = nur in erster Silbe, -CV = nur in nichtersten Silben, (...) = nur in wenigen Ausnahmen belegt, * in bei *-bt/-mt-*, ** *ia* nur in zwei Lexemen (*xuau* ‚Spitze‘, *xua* ‚куйся‘ ‚einfädeln‘), (?) = im NgWb nicht belegt, + = nach Palatalen ^u*aiia*

Tab. 2 (S. 318)

Vokalphoneme				
	vordere		hintere	
	ungerundet	gerundet	ungerundet	gerundet
eng	<i>i</i> (<i>i</i> ¹ , <i>u</i>)	<i>ü</i> (<i>ÿ</i> , <i>ю</i>)	<i>j</i> (<i>ы</i>)	<i>u</i> (<i>y</i> , <i>ʏ</i>)
mittel	<i>e</i> (<i>e</i>)		<i>ə</i> (<i>ə</i> , <i>e</i>)	<i>o</i> (<i>o</i> , <i>ë</i> , <i>ø</i>)
weit	<i>i</i> ¹ <i>a</i> (<i>ia</i> ¹ , <i>ua</i> , <i>ыа</i> , <i>я</i> ²)		<i>a</i> (<i>a</i> , <i>я</i>)	<i>^ua</i> [<i>^ua</i>] ³ (<i>ya</i> , <i>юа</i>)

¹ nach *d*, *l*, *n*, *s*, *t*, ² Allophon nach *d'*, *l'*, *ń*, *ś*, *t'*; ³ Allophon nach *ü* in der vorhergehenden Silbe, kyrill. Vokalgrapheme in Klammern

⁴⁰ Vgl. Helimski 1998a, Mikola 1970, WN 2002b.

Tab. 3 (S. 320)

Vokale und Vokalsequenzen von Erst- und Zweitsilben								
V ₁	V ₁ V ₂							
	∅	a	ə	o	i	ɨ	ü	u
a	a∅	aa			ai		aü	au
e	e∅		eə ¹ ~ eo		ei		eü	eu
ə ²	ə∅		əə		əi		əü	əu
o ²	o∅	[oa?] ³		oo ⁴	oi			ou
i	i∅	ia	iə		ii			
ɨ	ɨ∅	ɨa	ɨə			üü		
ü	ü∅	üa	üə ~ üo ⁵				üü	
u	u∅	ua	uə ~ uo ⁵					uu
ⁱ a	ⁱ a∅				ⁱ ai ⁶			
^u a	^u a∅	^u aa						

¹ Nur erstsilbig, phonologisch statt *ee, vgl. *heəratə* ‚zurück‘ (vgl. LR 19)

² ə/o sind nur erstsilbig phonol.⁴¹

³ fraglich: *koagəlsj* [*kuagəlsj*] ‚entfalten, s.‘ (vgl. ? *süar* ‚Freund‘ ~ ? *śüar* ‚Freund‘)

⁴ Unikat: *d'oo*‚, *d'ooəə*‚ ‚glimmendes Holzsplitter‘, *d'ooməə* ‚Asche‘

⁵ Variierende Notierung: Helimski/WN: *üə* / *uə* (vgl. Fn. 111)

⁶ Nur beim Genitiv Plural vorkommend: *lakarⁱai*‚ ‚plötzlich‘

Tab. 4 (S. 321)

Stammauslautende Vokale und Vokalsequenzen von Zwei- und Mehrsilbern							
a	∅	a	ə	i	ɨ	u	ü
a	∅	a		i		u	
ə	∅		ə	i		u	ü
i	∅		ə	i			
ɨ	∅				(ɨ) ¹		
u	∅		ə/o	(i) ¹		u	
ü	∅		ə/o	(i)			ü
ⁱ a	∅			(i)			
^u a	∅	a		(i)			
^ü a	∅						

¹ nur bei flektierten Formen (Genitiv Plural/pAorist)

⁴¹ In niederster Silbe stehen sie allophonisch entsprechend den Verbindungen Və und Vo. Einige entsprechende əu-Verbindungen könnten aus ə + einer Ableitung u entstanden sein.

Tab. 7 (S. 325)

Konsonantenphoneme								
	Explosive		Affrikate	Frikative		Nasale	Laterale	Vibrant
				Sibilanten	Spiranten			
	stimmlos	stimmhaft	stimmlos	stimmlos	stimmhaft			
Labiale	[p]	<i>b</i>				<i>m</i>		
Dentale	<i>t</i>	[d]		<i>s</i>	[ð]	<i>n</i>	<i>l</i>	<i>r</i>
Palatale	<i>t'</i>	<i>d'</i>	[č]	<i>ś</i>	[j]	<i>ń</i>	<i>l'</i>	
Velare	<i>k</i>	[g]		<i>h</i>		<i>ŋ</i>		
Glottal	"							